

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové, soudce Richarda Galise a soudkyně Martiny Kotouček Mikoláškové ve věci

žalobce: J. P.
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Ing. Ondřejem Horázným
sídlem Ondříčkova 1304/9, Praha 3

proti
žalovanému: Krajský úřad Středočeského kraje
sídlem Zborovská 11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2023, č. j. 112785/2023/KUSK,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2023, č. j. 112785/2023/KUSK, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

V této věci se soud zabývá otázkou, v jaké lhůtě je řidič povinen se zúčastnit prvního pravidelného školení podle § 48 odst. 2 zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o odborné způsobilosti“), navazujícího na vstupní školení podle § 47 a zkoušku podle

§ 52b tohoto zákona. Dospívá k závěru, že řidič je povinen se zúčastnit prvního pravidelného školení do pěti let od vydání průkazu profesní způsobilosti řidiče nebo řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti řidiče ve smyslu § 52c odst. 1 zákona o profesní způsobilosti získaného na základě vstupního školení a zkoušky. Žádá-li řidič o profesní způsobilost pro některou ze skupin vozidel C1, C1+E, C a C+E, je povinen se zúčastnit prvního pravidelného školení do pěti let od vydání takového průkazu pro některou z těchto skupin; a obdobně to platí u skupin vozidel D1, D1+E, D a D+E. Lhůta k absolvování pravidelného školení u skupin vozidel C1, C1+E, C a C+E běží samostatně a nezávisle na lhůtě u skupin vozidel D1, D1+E, D a D+E a naopak.

Vymezení věci

1. Žalobce dne 8. 11. 2022 požádal Magistrát města Mladá Boleslav o rozhodnutí o žalobcově profesní způsobilosti pro skupiny C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D a D+E¹ pro období dalších pěti let podle § 52c zákona o odborné způsobilosti. K žádosti doložil mj. potvrzení o absolvování pravidelného školení dle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti, v němž se nachází celkem pět záznamů o pravidelných školeních v období od 25. 1. 2018 do 17. 5. 2022.
2. Magistrát žádost zamítl. Proti zamítnutí se žalobce bránil odvoláním, na jehož základě žalovaný rozhodnutí magistrátu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.
3. Magistrát posléze rozhodnutím ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 253/2022-DS-35/62-5 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žádost žalobce opět zamítl, neboť žalobce v rozporu s § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti neprokázal splnění povinnosti zúčastnit se pravidelného školení v celkovém rozsahu 35 hodin do konce pátého roku od data vydání průkazu podle § 52c odst. 1 písm. a) zákona o odborné způsobilosti.
4. V záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl žalobcovo další odvolání a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění k žalobcovým námitkám uvedl, že žalobce sice absolvoval pravidelné školení do pěti let od data vydání řidičského průkazu (tj. v období od 11. 10. 2017 do 11. 10. 2022), toto pojetí je ovšem nesprávné a v rozporu s právní úpravou pravidelných školení. Dle názoru žalovaného musí profesně způsobilý řidič absolvovat školení do konce „*platnosti profesní způsobilosti*“, která činí dle § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti 5 let. U držitele řidičského průkazu České republiky se vyznačuje záznamem do řidičského průkazu na zadní stranu ke skupinám, pro které je jejich držitel profesně způsobilý. Držitelé řidičských průkazů jiných států místo toho obdrží průkaz profesní způsobilosti, který slouží výhradně k prokázání profesní způsobilosti. Záznam o platnosti profesní způsobilosti je také vyznačen na zadní straně tohoto průkazu. Jelikož je platnost profesní způsobilosti u těchto řidičů vázána na platnost průkazu profesní způsobilosti, je platnost průkazu vyznačena i na přední straně. Řidičský průkaz primárně osvědčuje řidičská oprávnění a s účinností od 19. 1. 2013 obsahuje i záznam profesní způsobilosti. S ohledem na množství důvodů, pro které může být vydán nový řidičský průkaz, nemůže být platnost profesní způsobilosti vázána na platnost řidičského průkazu. To je žalobcův případ, jemuž byl v návaznosti na „*rozšíření profesní způsobilosti*“ vydán nový řidičský průkaz, čímž ale nemohlo dojít ke změně platnosti profesní způsobilosti. Hovoří-li zákon o odborné způsobilosti v části páté, hlavě první o „*průkazu*“, myslí se tím průkaz profesní způsobilosti řidiče, nikoliv řidičský průkaz.

¹ Pozn. soudu: zjednodušeně značí písmena C různé skupiny nákladních vozidel, písmena D různé skupiny autobusů a písmena E přípojná vozidla k oběma.

Ustanovení vztahující se k řidičskému průkazu České republiky používají legislativní zkratku „*řidičský průkaz*“. Pojem „*průkaz*“ použitý v § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti se vztahuje k průkazu profesní způsobilosti, kdežto k řidičskému průkazu se vztahuje pouze záznam profesní způsobilosti s platností pěti let.

5. K ostatním žalobcovým námitkám žalovaný pokládal za nezbytné osvětlit aktuální právní stav a „*ustálenou právní praxi*“ odvíjející se od smyslu a účelu právní úpravy. Zopakoval, že s účinností od 19. 1. 2013 (zákon č. 297/2011 Sb.) se držitelům řidičského průkazu vydaného Českou republikou zaznamenává profesní způsobilost na zadní stranu řidičského průkazu k příslušným skupinám vozidel, které podléhají povinnosti být profesně způsobilý. Dosavadní průkazy profesní způsobilosti se nadále vydávají jen držitelům řidičských průkazů vydaných jinými státy. Tato novela tedy rozšířila způsoby osvědčení profesní způsobilosti, avšak nic nezměnila na principu jejího uznávání pro další pětileté období, jeho formě a způsobu zápisu.
6. Žalobce se dne 24. 2. 2017 stal profesně způsobilým na základě absolutoria kurzu pravidelného školení. Platnost profesní způsobilosti mu byla vyznačena na zadní straně řidičského průkazu pro skupiny vozidel C1 a C, a to do 24. 2. 2022. Po rozšíření řidičského oprávnění o skupiny vozidel C+E, C1+E, D a D1+E byla žalobci spolu s vydáním nového řidičského průkazu nově zaznamenána profesní způsobilost také ke skupinám C+E a C1+E, přičemž doba její platnosti mu byla zaznamenána shodně jako u předchozího řidičského průkazu (24. 2. 2022). Dne 11. 10. 2017 podal žalobce na základě absolutoria zvláštní části vstupního školení a úspěšného složení zkoušky profesní způsobilosti žádost o uznání profesní způsobilosti pro skupiny vozidel řady D. Správní orgán I. stupně rozhodl tak, že žalobci „*rozšířil*“ profesní způsobilost na tyto skupiny.
7. Pokud by byl žalobce držitelem průkazu profesní způsobilosti, byl by mu z důvodu změny údajů vydán nový průkaz profesní způsobilosti s vyznačením rozšířeného rozsahu profesní způsobilosti o skupiny vozidel řady D. Datum platnosti průkazu by však muselo korespondovat s platností profesní způsobilosti, tedy muselo by se dle § 52c odst. 7 zákona o odborné způsobilosti shodovat s datem ukončení platnosti průkazu, který je novým průkazem nahrazován. Tato platnost je zákonodárcem nastavena z důvodu zajištění shody pětiletých cyklů pravidelného školení dle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti s vydáváním dokladů (profesního průkazu či řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti) po absolvování celého cyklu pravidelného školení dle § 52c odst. 2 písm. b) tohoto zákona. Datum konce platnosti profesní způsobilosti se tedy při změně údajů vyznačí shodně s platností původního průkazu profesní způsobilosti. Rozšíření rozsahu profesní způsobilosti je změnou údajů v průkazu profesní způsobilosti.
8. V případě držitele řidičského průkazu vydaného Českou republikou se jedná o změnu údajů v řidičském průkazu spočívající v záznamu profesní způsobilosti, jejíž rozsah byl rozšířen o další skupinu vozidel (u žalobce o skupiny vozidel řady D). V takovém případě se vydá nový řidičský průkaz s platností na pět let dle § 110 odst. 3 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), a podle § 52 odst. 1 písm. a) zákona o odborné způsobilosti se na zadní straně provede zápis v části vztahující se k profesní způsobilosti (položka 10) ke skupinám vozidel řady D. Platnost profesní způsobilosti se analogicky k § 52c odst. 7 zákona o odborné způsobilosti musí shodovat s datem ukončení platnosti stávající profesní způsobilosti, tj. u žalobce dne 24. 2. 2022. Vzhledem k tomu, že řidičský průkaz je víceúčelovým dokladem (oproti průkazu profesní způsobilosti), může se však jeho datum platnosti lišit od data platnosti profesní způsobilosti

(např. v důsledku změn jiných údajů či ztráty). K zajištění jednotného postupu a eliminace chybovosti je systém centrálního registru řidičů („Eliška“) nastaven tak, že při změně údajů v řidičském průkazu v části týkající se profesní způsobilosti nelze změnit datum platnosti profesní způsobilosti (nejsou-li splněny podmínky dle § 52c zákona o odborné způsobilosti). Při rozšíření rozsahu profesní způsobilosti proto nelze změnit i platnost profesní způsobilosti. To lze jen po absolvování celého cyklu pravidelného školení [§ 52c odst. 2 písm. b) zákona o odborné způsobilosti].

9. Postup navržený žalobcem by byl v rozporu s právní úpravou i směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 2003/59/ES, o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu. Navíc by byl vůči žalobci nevýhodný. Pokud by si žalobce např. rozšířil rozsah profesní způsobilosti o skupinu vozidel řady D ve třetím roce platnosti profesní způsobilosti (2020), vydal by magistrát (při přijetí žalobcovy výkladu) řidičský průkaz s vyznačením profesní způsobilosti pro skupiny vozidel řady D do 11. 10. 2025, avšak pro skupiny vozidel řady C by musel vyznačit platnost profesní způsobilosti do 24. 2. 2022 (nebyl naplněn pětiletý cyklus pravidelného školení). Pro žalobce by to znamenalo, že by v roce 2022 musel požádat o vydání řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti, včetně doložení splnění pravidelného školení pro skupiny vozidel řady C. Totéž by poté musel absolvovat v roce 2025 ve stejném rozsahu pro skupiny vozidel řady D. Tuto variantu právní úprava nepřipouští, a navíc by byla nevýhodná. Také z těchto důvodů zákonodárce nerozděluje pravidelné školení zvlášť na skupiny řady vozidel C a D, ale nastavil je jako školení společné. Bez ohledu na to, jakou skupinu vozidel řidič řídí, tedy absolvuje pravidelné školení platné pro všechny skupiny vozidel (§ 48 odst. 6 zákona o odborné způsobilosti).
10. Žalovaný tak uzavřel, že žalobce se při objednávání termínů pravidelného školení řídil datem platnosti řidičského průkazu namísto platnosti profesní způsobilosti uvedené na zadní straně. To je v praxi častý jev. Lektori školicích středisek na něj pravidelně upozorňují na každém ročním školení. Přesto k němu dochází. Na nepozornosti profesně způsobilého držitele řidičského průkazu však nelze postavit žalobcem prosazované pojetí smyslu a účelu právní úpravy; oproti čtrnáctileté „ustálené právní praxi všech obecních úřadů s rozšířenou působností, potažmo 206 pracovišť registru řidičů“.

Žaloba

11. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobce domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
12. Žalobce tvrdí, že dne 24. 2. 2017 byl uznán profesně způsobilým pro skupiny vozidel C1 a C. O tom obdržel namísto rozhodnutí řidičský průkaz se záznamem příslušné profesní způsobilosti. Dne 15. 3. 2017 získal řidičské oprávnění pro skupiny vozidel D1, D, B+E, C1+E, C+E, D1+E a D+E. O tom byl žalobci rovněž vydán řidičský průkaz. Dne 11. 10. 2017 bylo rozhodnuto o žalobcově profesní způsobilosti pro skupiny D1, D, D1+E a D+E. V návaznosti na to opět obdržel řidičský průkaz. Nakonec žalobce dne 27. 9. 2022 absolvoval zkoušku podle § 52b zákona o odborné způsobilosti.
13. Žalobce namítá, že podle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti měl povinnost absolvovat pravidelné školení v celkovém rozsahu 35 hodin do konce pátého roku od data vydání průkazu. Má za to, že lhůta pro absolvování pravidelného školení u něj začala plynout pro skupiny vozidel řady D až dne 17. 10. 2017, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o profesní způsobilosti pro tyto skupiny. Žalobce tak nesouhlasí s názorem žalovaného, že

profesní způsobilost je jen jedna a lhůta k absolvování pravidelného školení začala běžet pro všechny skupiny vozidel již dne 24. 2. 2017. Pokud by absolvoval pravidelné školení do tohoto data, splnil by podmínky pro profesní způsobilost i ve vztahu ke skupinám vozidel řady C; nyní však splnil minimálně podmínky pro skupiny vozidel řady D. Žalobce považuje za nezákonnou úvahu žalovaného o tom, že platnost profesní způsobilosti se analogicky k § 52c odst. 7 zákona o odborné způsobilosti musí shodovat s datem ukončení stávající profesní způsobilosti (24. 2. 2022), což má být nezbytné pro shodu pětiletých cyklů pravidelného školení. Profesní způsobilost pro skupiny vozidel řady D je dle žalobce samostatná a pokračovala až do 17. 10. 2022 (zatímco pro skupiny vozidel řady C skončila již 24. 2. 2022). Záznam (*blíže nespecifikovaný, pozn. soudu*) v registru řidičů a v řidičském průkazu u skupin vozidel řady C je dle žalobce uveden nesprávně. Registr řidičů není veřejnou evidencí, nepožívá presumpci správnosti a správnost záznamů je třeba zkoumat na základě podkladových správních aktů. Postup žalovaného nelze obhajovat ani technickým nastavením centrálního registru řidičů. Na základě žalobcovy žádosti měl žalovaný kladně rozhodnout minimálně o profesní způsobilosti pro skupiny vozidel řady D.

14. Žalobce dále odkazuje na čl. 2 odst. 3 nařízení *Evropského parlamentu* a Rady (EU) 2021/267, kterým se stanoví zvláštní a dočasná opatření s ohledem na přetrvávání krize způsobené onemocněním COVID-19, jež se týkají obnovení či prodloužení některých osvědčení, licencí a povolení, odkladu některých pravidelných kontrol a pravidelného školení podle určitých částí právních předpisů v oblasti dopravy a prodloužení některých období uvedených v nařízení (EU) 2020/698. Žalovaný jej opomněl aplikovat, ač prodlužuje platnost vyznačení harmonizovaného kódu Unie 95 v řidičském průkazu. Nařízení je závazné a přímo použitelné. Dosud nebylo zrušeno.

Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Předmětem tohoto řízení je, zda rozšíření řidičského oprávnění o skupiny vozidel řady D (resp. změna údajů v řidičském průkazu), znamená automaticky i změnu a prodloužení stávajících, rozšířením nedotčených záznamů o profesní způsobilosti. Žalobce požádal o změnu řidičského průkazu (rozšíření o další oprávnění pro skupiny vozidel řady D) dne 11. 10. 2017. Řidičský průkaz s vyznačením nové platnosti a uvedením původní platnosti profesní způsobilosti poté převzal a do listopadu 2022 nic nečinil. Lhůty případných opravných prostředků správního řízení marně uplynuly. Presumpce správnosti správních aktů byla naplněna.
16. Magistrát vyzval žalobce k předložení dokladu o účasti na pravidelném školení v celkovém rozsahu 35 hodin, které by absolvoval do konce pětiletého cyklu profesní způsobilosti (do 24. 2. 2022), jak byl vyznačen na zadní straně řidičského průkazu. Žalobce však předložil doklad o absolvování školení ke dni 17. 5. 2022, tedy po marném uplynutí pětiletého cyklu.
17. Zákon o odborné způsobilosti řeší platnost profesní způsobilosti pouze ve vztahu k průkazu profesní způsobilosti řidiče, nikoliv řidičskému průkazu. Z logiky věci však lze změnu údajů v řidičském průkazu vztáhnout i na změnu údajů v průkazu profesní způsobilosti řidiče. Zákon o silničním provozu řeší v § 92 změnu údajů (a vydání řidičského průkazu), jestliže se žadateli o udělení řidičského oprávnění anebo o rozšíření řidičského oprávnění vyhová v plném rozsahu. Dle tohoto ustanovení se místo rozhodnutí žadateli vydá řidičský průkaz s uděleným nebo rozšířeným řidičským oprávněním – tedy bez dopadu na jiné záznamy. Na záznamy profesní způsobilosti v řidičském průkazu se tak vztahuje ustanovení, dle něž se datum ukončení platnosti nového průkazu (profesní způsobilosti řidiče) musí shodovat

s datem ukončení platnosti průkazu (profesní způsobilosti řidiče), který je novým průkazem nahrazován. Pokud žalobce požádal o rozšíření řidičských oprávnění pouze o skupiny vozidel řady D, nemělo to vliv na „konstitutivní rozhodnutí o profesní způsobilosti řidiče v původní lhůtě“.

18. Nařízení 2021/267 prodloužilo platnost vyznačení harmonizovaného kódu Unie 95 stanoveného v příloze I směrnice 2006/126/ES. To znamená, že z 24. 2. 2022 se platnost prodloužila do 24. 12. 2022. Uplynutím tohoto dne platnost zanikla. Žalobce neměl žádné konstitutivní rozhodnutí o profesní způsobilosti (ani pro skupiny vozidel řady D) po tomto datu. Nařízení nezrušilo pětiletý cyklus pro absolvování pravidelného školení. Toho se týká čl. 2 odst. 2 nařízení, kde je lhůta pro absolvování školení prodloužena pouze pro ty řidiče, jimž by lhůta pro absolvování uplynula mezi 1. 9. 2020 a 30. 6. 2021, což není žalobcův případ. Jemu lhůta uplynula až v únoru 2022.

Replika

19. Žalobce nesouhlasí s tím, že předmětem řízení je, zda rozšíření řidičského oprávnění o skupiny vozidel řady D znamená automaticky i změnu a prodloužení záznamů profesní způsobilosti. Žalobce včas předložil doklad o absolvování školení, pokud jde o skupiny vozidel řady D. Nelze argumentovat jen „logikou věci“, neboť žalovaný se musí řídit především zákonem. Je pravda, že rozhodnutí o profesní způsobilosti pro skupiny vozidel řady D nemělo vliv na konstitutivní rozhodnutí o profesní způsobilosti v původní lhůtě (čímž žalovaný zřejmě miní profesní způsobilost pro skupiny vozidel řady C). Stejně tak ale nelze profesní způsobilost pro skupiny vozidel řady D zkracovat podle platnosti profesní způsobilosti pro skupiny vozidel řady C. Znění § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti je jasné. Průkaz byl vydán v říjnu 2017, školení tedy žalobce absolvoval v termínu. Čl. 2 odst. 3 nařízení 2021/267 jako jediný nemá žádné časové omezení a žalovaný se jím měl řídit.

Posouzení věci

20. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, je včasná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Poté přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť napadené rozhodnutí zrušil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Počátek a délka lhůty pro absolvování prvního pravidelného školení

21. Jádrem věci je posouzení otázky, v jaké lhůtě je řidič povinen zúčastnit se tzv. pravidelného školení dle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti. Právě jeho včasné absolvování je dle § 52c odst. 2 písm. b) zákona o odborné způsobilosti podmínkou pro vydání příslušného průkazu osvědčujícího profesní způsobilosti řidiče. Žalovaný zastává názor, že řidič je povinen absolvovat pravidelné školení v pětileté lhůtě *platnosti* (záznamu) profesní způsobilosti řidiče v řidičském průkazu dle § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti, která se nemění ani po „rozšíření“ profesní způsobilosti pro další skupiny vozidel. Žalobce oponuje, že je třeba rozlišovat profesní způsobilost pro jednotlivé skupiny vozidel. Má za to, že mu pro skupiny vozidel řady D začala lhůta pro absolvování pravidelného školení plynout později (od vydání, resp. právní moci řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti) a školení pro tyto skupiny absolvoval včas.

22. Podle § 48 odst. 1 zákona o odborné způsobilosti je předmětem pravidelného školení prohloubení znalostí získaných při vstupním školení. Pravidelné školení se provádí formou výuky a výcviku. Podle odst. 2 se řidič zúčastní pravidelného školení v celkovém rozsahu 35 hodin do konce pátého roku od data vydání průkazu podle § 52c. Pravidelné školení je rozděleno do ročních kurzů v rozsahu 7 hodin. Roční kurz lze rozdělit do 2 po sobě následujících dnů. Část výuky může probíhat způsobem umožňujícím dálkový přístup, je-li zajištěno řádné ověření totožnosti řidiče. Výcvik může být proveden s využitím simulátoru.
23. Podle § 52c odst. 1 písm. a) zákona o odborné způsobilosti obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne na písemnou žádost řidiče, zda je řidič profesně způsobilý. Pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností žádosti vyhoví, vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí řidičský průkaz postupem podle zvláštního právního předpisu, do kterého zaznamená profesní způsobilost řidiče.
24. Podle § 52c odst. 2 zákona o odborné způsobilosti žadatel podle odstavce 1 musí doložit, že je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel a zaplatil správní poplatek. Žadatel, kterému má být profesní způsobilost řidiče zaznamenána do řidičského průkazu, musí spolu s žádostí podle odstavce 1 podat i žádost o vydání řidičského průkazu z důvodu změny údajů uvedených v řidičském průkazu podle zvláštního právního předpisu. Žadatel musí dále doložit, že
- a) úspěšně vykonal zkoušku v období 6 měsíců před podáním žádosti, nebo
 - b) se podrobil výuce v rámci pravidelného školení v plném rozsahu a způsobem předepsaným v § 48 a má na území České republiky obvyklé bydliště podle zákona o silničním provozu, vykonává závislou práci pro zaměstnavatele usazeného na území České republiky nebo podniká na území České republiky.
25. Profesní způsobilost řidiče je vedle řidičského oprávnění další podmínkou k řízení určitých skupin vozidel. Vozidla zařazená do skupin C1, C1+E, C a C+E (tj. zjednodušeně nákladní vozidla včetně přípojných vozidel, dále též jen „nákladní vozidla“) tak dle § 3 odst. 4 věty první zákona o silničním provozu může řídit jen osoba, která je k řízení těchto vozidel profesně způsobilá; a totéž platí pro vozidla zařazená do skupin D1, D1+E, D a D+E (tj. zjednodušeně autobusy včetně přípojných vozidel, dále též jen „autobusy“). Profesní způsobilost k řízení některé ze skupin autobusů přitom platí i pro ostatní skupiny autobusů (včetně přípojných vozidel) – a stejně tomu je u nákladních vozidel (viz § 3 odst. 4 věta druhá a třetí zákona o silničním provozu). Právní úprava tedy rozeznává profesní způsobilost k řízení dvou širších skupin vozidel: nákladní vozidla a autobusy. Uvnitř těchto širších skupin jsou jednotlivé skupiny z hlediska profesní způsobilosti zaměnitelné.
26. Požadavek na speciální profesní způsobilost pro nákladní vozidla a autobusy vychází z unijní právní úpravy, konkrétně směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2561, o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu (dále též jen „směrnice“²). Relevantní ustanovení českých právních předpisů je tedy nutno vždy vykládat v souladu se směrnicí.
27. Podmínky pro získání profesní způsobilosti (resp. průkazu, popř. záznamu profesní způsobilosti) konkrétně stanoví § 52c odst. 2 zákona o odborné způsobilosti. Řidič musí

² Jedná se o kodifikované znění původní směrnice 2003/59/ES citované žalovaným, které již bylo platné v době vydání napadeného rozhodnutí; transpoziční lhůty se řídí původní směrnicí včetně změn a v té době již také uplynuly, viz příloha 4 část B směrnice 2022/2561).

zejména doložit, že buď úspěšně vykonal zkoušku v období 6 měsíců před podáním žádosti [písm. a)], anebo se podrobil výuce v rámci pravidelného školení [písm. b)]. Profesionální způsobilost lze tedy získat dvěma způsoby: (1) absolvováním tzv. vstupního školení dle § 47 zákona o odborné způsobilosti a složením navazující zkoušky dle § 52b tohoto zákona; nebo (2) podrobením se výuce v rámci pravidelného školení dle § 48 tohoto zákona. Jestliže obecní úřad obce s rozšířenou působností řidičově žádosti vyhová, rozhodne o profesionální způsobilosti řidiče a namísto rozhodnutí mu vydá buď řidičský průkaz se záznamem profesionální způsobilosti řidiče, anebo – není-li řidič držitelem řidičského průkazu vydaného Českou republikou nebo v České republice nemá obvyklé bydliště – tzv. průkaz profesionální způsobilosti (viz § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti). Jak záznam, tak průkaz mají pětiletou platnost (§ 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti).

28. Pro projednávanou věc je stěžejní druhý z výše uvedených způsobů získání profesionální způsobilosti, tj. na základě tzv. pravidelného školení. Shora zmíněný § 52c odst. 2 zákona o odborné způsobilosti výslovně vyžaduje, aby se řidič podrobil pravidelnému školení „*v plném rozsahu a způsobem předepsaným v § 48*“. Podle § 48 odst. 2 tohoto zákona pak platí, že řidič se „*zúčastní pravidelného školení v celkovém rozsahu 35 hodin do konce pátého roku od data vydání průkazu podle § 52c.*“ Již na základě prostého jazykového znění citovaného ustanovení je zřejmé, že výklad žalovaného nemá žádnou oporu v zákoně. Žalovaný totiž vychází z toho, že pravidelné školení musí řidič absolvovat *do konce platnosti profesionální způsobilosti*. Pomine-li soud již prvotní pochybení spočívající v tom, že pojem „*platnost profesionální způsobilosti*“ zákon vůbec nezná (pětiletou platnost má *průkaz*, popř. *záznam* profesionální způsobilosti, nikoliv profesionální způsobilost jako taková, viz § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti), § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti nespouští lhůtu k absolvování pravidelného školení s platností průkazu (resp. záznamu) profesionální způsobilosti. Ta je relevantní jen pro držitele jiných než českých dokladů osvědčujících profesionální způsobilost (viz § 48 odst. 3 zákona o odborné způsobilosti), což ovšem není žalobcův případ.
29. Ve skutečnosti je tedy třeba se zaměřit na to, co se rozumí slovy „*do konce pátého roku od vydání*“ (délka lhůty) a průkazem „*podle § 52c*“ (počátek lhůty).
30. Obě otázky je zapotřebí řešit v souladu se zmíněnou směrnicí. Podle čl. 8 odst. 2 směrnice platí, že „*[d]ržitelé osvědčení podle článku 6 se zúčastní prvního kurzu pravidelného školení do pěti let po vydání tohoto osvědčení*“ s tím, že členské státy mohou tuto lhůtu zkrátit nebo prodloužit tak, aby se shodovala s uplynutím doby platnosti řidičského průkazu. Podle čl. 8 odst. 3 směrnice dále platí, že „*[ř]idič, který dokončil první kurz pravidelného školení podle odstavce 2 nebo v souladu s čl. 8 odst. 2 prvním pododstavcem písm. b) směrnice 2003/59/ES, podstupuje pravidelné školení každý pátý rok před uplynutím doby platnosti osvědčení potvrzujícího dokončení pravidelného školení.*“ (zvýraznění přidal soud). Směrnice tedy na rozdíl od české právní úpravy upravuje dvě lhůty pro absolvování pravidelného školení v závislosti na tom, zda se jedná o první kurz pravidelného školení (navazující na získání osvědčení dle čl. 6, tj. osvědčení o tzv. výchozí kvalifikaci), anebo další pravidelné školení, tj. (druhé, třetí, čtvrté atd.) školení navazující na již dokončený první kurz pravidelného školení.
31. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce získal profesionální způsobilost pro autobusy na základě vstupního školení a zkoušky, tj. slovy směrnice získal osvědčení o výchozí kvalifikaci na základě kurzu a zkoušky ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. a) směrnice. Lhůtu k absolvování

pravidelného školení tedy v projednávané věci řeší výše citovaný čl. 8 odst. 2 směrnice, který odkazuje právě na vydání osvědčení dle čl. 6 směrnice.

32. Soud pro úplnost dodává, že dle napadeného rozhodnutí (viz str. 7 druhý odstavec) žalobce získal profesní způsobilost pro *nákladní vozidla* na základě absolutoria pravidelného školení, neboť příslušné řidičské oprávnění mu bylo uděleno před 10. 9. 2009 (což žalobce v žalobě nezpochybňuje). Profesní způsobilost pro nákladní vozidla tedy žalobce získal bez nutnosti absolvovat vstupní školení a zkoušku přímo na základě pravidelného školení, tj. „zjednodušeným“ postupem dle § 48 odst. 5 zákona o odborné způsobilosti, resp. dle čl. 4 písm. b) směrnice byl žalobce osvobozen od povinnosti získat výchozí kvalifikaci. Z toho plyne, že v případě profesní způsobilosti pro nákladní vozidla se lhůta pro absolvování (dalšího) pravidelného školení řídí čl. 8 odst. 3 směrnice, neboť žalobce již dříve dokončil první kurz pravidelného školení v souladu s čl. 8 odst. 2 prvním pododstavcem písm. b) směrnice 2003/59/ES. Pro projednávanou věc to ovšem není podstatné. Žalobce totiž v rámci tohoto žalobního bodu sám připouští, že mu již uplynula lhůta pro absolvování pravidelného školení u profesní způsobilosti pro nákladní vozidla, a žalovaný tak měl kladně rozhodnout o profesní způsobilosti pro autobusy. Jinými slovy žalobce tímto žalobním bodem nenamítá, že by mu žalovaný měl přiznat profesní způsobilost i pro nákladní vozidla. Navíc, čl. 8 odst. 3 směrnice by žalobci ani neprospěval, neboť (na rozdíl od doslovného znění § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti) váže lhůtu pro absolvování pravidelného školení na dobu platnosti osvědčení o výchozí kvalifikaci. Sám žalobce přitom uznává, že platnost záznamu profesní způsobilosti (který je třeba pokládat za osvědčení o výchozí kvalifikaci, viz dále) pro nákladní vozidla již uplynula (viz bod 10 žaloby).
33. Dle čl. 8 odst. 2 směrnice se řidič musí zúčastnit pravidelného školení do pěti let po vydání „*tohoto osvědčení*“, jímž se myslí (dle úvodní části první věty) osvědčení dle čl. 6 směrnice. Česká právní úprava nicméně nepočítá s tím, že by se řidiči, který splnil všechny podmínky k získání výchozí kvalifikace (ve smyslu směrnice), tj. absolvoval vstupní školení dle § 47 a složil zkoušku dle § 52b zákona o odborné způsobilosti, vydávalo jakékoliv zvláštní osvědčení. Dle § 51 odst. 3 zákona o odborné způsobilosti je sice provozovatel školicího střediska povinen vydat řidiči potvrzení o rozsahu a obsahu absolvované výuky a výcviku; a podle § 52b odst. 7 tohoto zákona vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností žadateli písemné potvrzení o vykonání zkoušky. Ani jeden z těchto dokumentů ovšem komplexně nepotvrzuje splnění všech podmínek (absolvování kurzu, složení zkoušky a další podmínky) pro získání výchozí kvalifikace, jako to předpokládá čl. 3 odst. 1 písm. a) a čl. 6 směrnice. Totéž ostatně platí i pro absolvování pravidelného školení, u něž směrnice taktéž předpokládá vydání zvláštního osvědčení (viz čl. 8 odst. 1), zatímco zákon nikoliv. Skutečnost, že řidič získal výchozí kvalifikaci, resp. absolvoval pravidelné školení, je tak v poměrech české právní úpravy osvědčena až vydáním průkazu profesní způsobilosti, popř. záznamem profesní způsobilosti do řidičského průkazu dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti, tedy postupem, který dle směrnice následuje až po vydání osvědčení (viz čl. 10 odst. 1, dle něž se teprve na základě osvědčení do řidičského průkazu či průkazu kvalifikace řidiče vyznačí harmonizovaný kód Unie 95, tj. údaj o tom, že řidič je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti, viz příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES, o řidičských průkazech).
34. Rovněž z důvodové zprávy k zákonu č. 347/2007 Sb., jímž byla směrnice do českého právního řádu poprvé transponována, lze dovodit úmysl zákonodárce osvědčit získání výchozí kvalifikace, resp. absolvování pravidelného školení přímo až vydáním průkazu

profesní způsobilosti (popř. řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti): „K § 52c: návrh upravuje vydávání průkazu profesní způsobilosti řidiče; tento dokument, jehož vzhled je v rámci EU sjednocen v příloze II směrnice, potvrzuje, že řidič úspěšně absolvoval zdokonalování odborné způsobilosti řidičů (vstupní nebo pravidelné školení) [...] Toto osvědčení je členskými státy EU vzájemně uznáváno. [...] Průkaz profesní způsobilosti řidiče je jednotný bez ohledu na to, zda podkladem pro jeho vydání bylo absolvování vstupního nebo pravidelného školení [...]“ (viz str. 29, tučné zvýraznění přidal soud; zákon o odborné způsobilosti ve znění zákona č. 347/2007 Sb. ještě neumožňoval zaznamenání profesní způsobilosti do řidičského průkazu, a proto se tato alternativa v důvodové zprávě nezmiňuje). Také z obecné části důvodové zprávy (viz str. 21) plyne, že zákonodárce ztotožňuje osvědčení dle čl. 6 směrnice, od jehož vydání se odvíjí pětiletá lhůta pro absolvování pravidelného školení, s vydáním průkazu o profesní způsobilosti (resp. nyní i řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti): „Návrhované pravidelné školení má omezenější časový rozsah – probíhá po dobu 5 let (od vydání průkazu profesní způsobilosti řidiče navazujícího na absolvování vstupního školení) [...]“ (zvýraznil soud).

35. Jde-li dále o samotnou otázku délky lhůty k absolvování pravidelného školení, jazykové znění § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti připouští dvě výkladové varianty: že se „koncem pátého roku“ míní konec kalendářního roku, v němž uplyne pět let od vydání průkazu dle § 52c zákona; anebo že se jím míní přesně pět celých let od tohoto okamžiku. Citovaná slova je v daném případě zapotřebí vykládat v souladu s čl. 8 odst. 2 směrnice o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů, neboť žalobce byl ve vztahu k profesní způsobilosti pro autobusy povinen absolvovat *první* pravidelné školení (viz výše body 30 a 31). Směrnice přitom jasně stanoví, že řidič je povinen zúčastnit se prvního kurzu pravidelného školení „do pěti let po vydání“ osvědčení dle čl. 6, což odpovídá druhé z obou výkladových variant (viz shodně i další jazykové verze: „do piatich rokov od vydania“, „within five years of the issue“, „dans les cinq ans qui suivent la date de délivrance“, „binnen fünf Jahren nach dem Zeitpunkt seiner Ausstellung“).
36. Tento závěr potvrzuje i již citovaná důvodová zpráva k zákonu č. 347/2007 Sb. Z obecné části (viz str. 21) se podává, že „[n]ávrhované pravidelné školení [...] **probíhá po dobu 5 let (od vydání průkazu profesní způsobilosti řidiče navazujícího na absolvování vstupního školení)**“. Ze zvláštní části podobně vyplývá, že „návrh vymezuje organizaci pravidelného školení z hlediska časového, kdy v souladu s čl. 8 odst. 3 směrnice je nastavena základní pětiletá perioda mezi ukončením jednotlivých běhů školení. Návrh tedy předpokládá celkový rozsah běhu pravidelného školení 35 hodin **za pět let od vydání osvědčení profesní způsobilosti řidiče**, přičemž pět let odpovídá době platnosti tohoto osvědčení“ (viz str. 26). Záměrem zákonodárce tedy zjevně bylo prostřednictvím § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti transponovat směrnici, byť nesprávně odkázal pouze na její čl. 8 odst. 3 a nerozlišil mezi lhůtou pro absolvování prvního a dalších pravidelných školení. I tak je ale z důvodové zprávy jasné, že lhůta má činit přesně pět let, mj. i proto, aby odpovídala pětileté platnosti průkazu profesní způsobilosti dle § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti. Nic nenasvědčuje tomu, že by zákonodárce neobratnou formulací § 48 odst. 2 tohoto zákona zamýšlel prodloužit lhůtu k absolvování prvního pravidelného školení nad pět let, jak umožňuje čl. 8 odst. 2 věta druhá a třetí směrnice. To by ostatně musel současně rozlišit mezi lhůtou pro absolvování prvního a dalších pravidelných školení, neboť čl. 8 odst. 3 směrnice již prodloužení (či zkrácení) lhůty nepřipouští.

37. Lze tedy učinit dílčí závěr, že prvního pravidelného školení se musí řidič zúčastnit do pěti let od vydání průkazu dle § 52c zákona o odborné způsobilosti.
38. I druhá otázka počátku lhůty není interpretačně zcela jednoznačná. Zákon o odborné způsobilosti v § 48 odst. 2 hovoří o vydání „*průkazu podle § 52c*“. Odkazuje tedy na vydání průkazu o profesní způsobilosti, popř. řidičského průkazu s (novým) záznamem profesní způsobilosti dle § 52c zákona o profesní způsobilosti. Jelikož tento průkaz (popř. záznam profesní způsobilosti v něm obsažený) je současně osvědčením o výchozí kvalifikaci, resp. pravidelného školení ve smyslu směrnice, musí se jednat (právě a jen) o průkaz vydaný na základě žádosti o rozhodnutí o profesní způsobilost, tj. průkaz vydaný dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti. Jinými slovy, nemůže jít o průkaz vydaný např. na základě žádosti o prostou změnu údajů (§ 52c odst. 7 zákona o odborné způsobilosti a § 108 zákona o silničním provozu); jako náhrada za ztracený, odcizený, poškozený nebo zničený průkaz (§ 52c odst. 6 zákona o odborné způsobilosti a § 115 zákona o silničním provozu); z některého z důvodů dle § 109 odst. 2 zákona o silničním provozu (rozšíření řidičského oprávnění atp.); či vyměněný řidičský průkaz (§ 116 zákona o silničním provozu). Žádný z nich totiž nebyl vydán jako osvědčení výchozí kvalifikace ve smyslu čl. 6 směrnice (popř. pravidelného školení dle čl. 8 odst. 1 směrnice). K úvahám žalovaného soud podotýká, že nevidí jediný důvod k tomu, proč by „*průkazem podle § 52c*“ mohl být jen průkaz profesní způsobilosti, a nikoliv i řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti. Naopak, s ohledem na výše uvedené (oba průkazy ve výsledku osvědčují výchozí kvalifikaci, popř. absolvování pravidelného školení) nedává smysl, aby zákon odkazoval pouze na jediný z nich. V takovém případě by nadto zákon výslovně používal pojem „*průkaz profesní způsobilosti*“ (tak jako např. v § 52c odst. 4 zákona o odborné způsobilosti) namísto obecného výrazu „*průkaz*“.
39. V případě, že řidič (tak jako žalobce) získá nejprve samostatně profesní způsobilost pro některou ze skupin vozidel, a posléze pro jinou, je nutno dále zkoumat, který z průkazů podle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti je rozhodující pro počátek lhůty k absolvování pravidelného školení. Zda plyne od vydání prvního průkazu, či toho v pořadí druhého (více průkazů ve smyslu § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti nepřipadá v úvahu, viz § 3 odst. 4 věta druhá a třetí zákona o silničním provozu a výše bod 25), anebo zda se lhůta počítá vždy od vydání toho kterého průkazu a běží dvě samostatné lhůty k absolvování pravidelného školení pro každou z širších skupin vozidel (nákladních vozidel a autobusů).
40. Druhou možnost lze jednoznačně odmítnout. Neodpovídá smyslu a účelu pravidelných školení, jímž je udržování kvalifikace a pravidelné procvičování schopností podstatných pro povolání řidiče (viz recitál 15 směrnice), tj. prohloubení a aktualizace znalostí získaných na vstupním školení v pravidelných intervalech (viz důvodová zpráva k zákonu č. 347/2007 Sb., str. 20 a 26). V souladu s tím § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti stanoví, že pravidelné školení trvá 35 hodin a je rozděleno do *ročních* kurzů v rozsahu *7 hodin* (viz též § 11 odst. 4 vyhlášky č. 156/2008 Sb., o zdokonalování odborné způsobilosti řidičů, jenž v návaznosti na to také předpokládá pravidelné *roční* školení). Jinými slovy se vyžaduje, aby řidič *pravidelně každý rok* prohluboval své znalosti prostřednictvím sedmihodinového kurzu pravidelného školení. Pokud by se lhůta pro jeho absolvování počítala od vydání druhého z průkazů, znamenalo by to, že by řidič po vydání prvního průkazu nemusel absolvovat pravidelné roční kurzy, jestliže by druhý získal ještě před koncem platnosti prvního průkazu, resp. záznamu profesní způsobilosti. Mohl by totiž začít s jejich plněním teprve až

po vydání druhého z nich, a posléze úspěšně požádat o rozhodnutí o profesní způsobilosti pro obě širší skupiny vozidel (autobusy i nákladní vozidla), neboť by pravidelné školení splnil v pětileté lhůtě od vydání průkazu pro druhou z nich. Po celou dobu – která by mohla činit až pět let (doba platnosti prvního průkazu, resp. záznamu profesní způsobilosti) – by v rozporu s účelem směrnice a zákona neprohluboval a neaktualizoval své znalosti.

41. První možnost pak v důsledcích odpovídá výkladu zastávanému žalovaným, neboť řidič by se musel pravidelného školení zúčastnit do pěti let od vydání prvního průkazu osvědčujícího jakoukoliv profesní způsobilost (bez ohledu na později vydané průkazy), tj. v podstatě v době jeho pětileté platnosti. Ani tuto výkladovou alternativu ale soud nepokládá za správnou.
42. V první řadě by znamenala, že by řidič v některých případech nebyl objektivně schopen včas absolvovat celé pravidelné školení. Jak již bylo výše uvedeno, § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti stanoví, že pravidelné školení, jehož celkový rozsah činí 35 hodin, je nutno splnit v ročních kurzech po sedmi hodinách. Z toho plyne, že musí trvat přesně pět let, tedy nelze je absolvovat v kratší (ani delší) době (viz též *a contrario* § 48 odst. 3 a 4 zákona o odborné způsobilosti, které obsahují výslovnou výjimku, že se rozsah ročního kurzu dle odst. 2 neuplatní, tzn., celé školení lze teoreticky absolvovat i najednou). Pokud by řidič získal profesní způsobilost pro některou skupinu, následně nezačal či se přestal ročních kurzů účastnit, a poté (ještě v pětileté době platnosti prvního průkazu, resp. záznamu profesní způsobilosti) získal profesní způsobilost pro druhou skupinu, mohlo by pro něj být nemožné absolvovat celý rozsah pravidelného školení do doby, než uplyne pět let od vydání prvního průkazu.
43. Pro lepší představu lze uvést následující příklad. Řidiči je vydán řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti pro autobusy. Poté se rozhodne že autobusy již nechce dále řídit (ať už z jakéhokoliv důvodu – ztratí zaměstnání, získá lepší pracovní pozici, zdravotní stav mu to neumožňuje apod.) a první tři roky na kurzy pravidelného školení vůbec nedochází. Ve čtvrtém roce od vydání průkazu získá řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti pro nákladní vozidla. Pokud by se lhůta pro absolvování pravidelného školení odvíjela od vydání prvního z průkazů bez ohledu na skupinu, jíž se týká (jako to prosazuje žalovaný), řidič by školení již během čtvrtého a pátého roku nemohl stihnout celé absolvovat. Mohl by se totiž zúčastnit maximálně dvou sedmihodinových ročních kurzů. Ve výsledku by tedy přišel nejen o možnost získat na základě pravidelného školení profesní způsobilost pro autobusy (což je v souladu se shora popsáním smyslem zákona a směrnice), ale i pro nákladní vozidla (přestože by se pravidelně každý rok školil). Vzhledem k tomu, že řidič by se první tři roky pravidelného školení vůbec neúčastnil, na jeho situaci by nic nezměnil ani 48 odst. 6 zákona o odborné způsobilosti, dle něžž platí, že řidič, který se zúčastnil pravidelného školení pro autobusy, je nemusí znova absolvovat pro nákladní vozidla, a naopak (včetně související skutečnosti, že obsah pravidelného školení je pro všechny skupiny vozidel shodný, viz § 11 vyhlášky o zdokonalování odborné způsobilosti řidičů).
44. Výklad žalovaného pak především popírá, že zákon i směrnice rozlišují profesní způsobilost pro nákladní vozidla a pro autobusy. Jinak řečeno, neexistuje jediná obecná profesní způsobilost, jak žalovaný implicitně naznačuje (viz zejména poslední dva odstavce na str. 7 napadeného rozhodnutí, kde hovoří o „rozšíření“ profesní způsobilosti a odkazuje na § 52c odst. 7 zákona o odborné způsobilosti, dle něžž se musí platnost nového průkazu profesní způsobilosti shodovat s platností původního).

45. Jak bylo opakovaně řečeno (viz výše bod 25), již § 3 odst. 4 zákona o silničním provozu rozeznává profesní způsobilost pro skupiny vozidel řady C (nákladní vozidla) a skupiny vozidel řady D (autobusy). To se projevuje i v řadě dalších ustanovení: např. vstupní školení má odlišnou zvláštní část pro nákladní vozidla a pro autobusy (§ 47 odst. 1 zákona o odborné způsobilosti a § 3 až § 10 vyhlášky o zdokonalování odborné způsobilosti řidičů); § 47 odst. 5 zákona o odborné způsobilosti umožňuje, aby se řidič, který absolvuje celé vstupní školení pro nákladní vozidla a je oprávněn řídit i autobusy, podrobil jen zvláštní části školení pro autobusy (a naopak); § 48 odst. 5 zákona o odborné způsobilosti stanoví u nákladních vozidel a autobusů různá data získání řidičského oprávnění pro účely „zjednodušeného“ postupu k získání profesní způsobilosti; dle § 48 odst. 6 zákona o odborné způsobilosti řidič, který se již zúčastnil pravidelného školení pro nákladní vozidla, nemusí absolvovat školení pro autobusy, a naopak (pokud by se jednalo o jedinou profesní způsobilost, nemusel by zákon tuto možnost výslovně upravovat); atp. Totéž lze konstatovat u směrnice. Stejně jako česká právní úprava rozlišuje mezi nákladními vozidly a autobusy, což je patrné již z jejího názvu („...vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu“). Toto základní rozlišení se promítá do dalších ustanovení směrnice – např. čl. 1 (první a druhá odrážka), čl. 4 (různá data získání řidičského oprávnění pro účely osvobození od povinnosti výchozí kvalifikace), čl. 5 odst. 2 a 3 (různé požadavky na výchozí kvalifikaci, zejména obecně vyšší věk pro řízení autobusů), čl. 8 odst. 5 (vzájemné započítávání pravidelného školení pro nákladní vozidla a autobusy) či oddíl 1 přílohy I (odlišná náplň kurzu výchozí kvalifikace) atd.
46. Zákon ani směrnice současně nebrání tomu, aby řidič získal profesní způsobilost (resp. příslušný průkaz) samostatně jen pro nákladní vozidla, anebo jen pro autobusy (zmíněný § 3 odst. 4 věta druhá a třetí zákona o silničním provozu toliko stanoví, že profesní způsobilost pro některou ze skupin nákladních vozidel platí i pro ostatní; a obdobně je tomu i u skupin vozidel autobusů), jako tomu bylo i v žalobcově případě. Naopak, řada z výše uvedených ustanovení předpokládá, že řidič nutně nemusí žádat o obojí (zejm. různá náplň vstupního školení, resp. požadavky na výchozí kvalifikaci jako takovou či jiné podmínky pro osvobození od výchozí kvalifikace). Umožňuje-li zákon (a směrnice), aby žadatel získal profesní způsobilost pro nákladní vozidla a autobusy samostatně, logicky musí i lhůta k absolvování pravidelného školení plynout samostatně pro každou z těchto širších skupin vozidel.
47. V projednávané věci je navíc i podstatné, že směrnice v čl. 8 odst. 2 a 3 upravuje různé lhůty pro absolvování pravidelného školení v závislosti na tom, zda se jedná o první, anebo další školení (viz též výše bod 30). V závislosti na tom, kdy a jak řidič získá profesní způsobilost pro některou ze skupin vozidel se tedy běh lhůt může řídit různými ustanoveními směrnice, v důsledku čehož může každá začínat i končit jindy. Přesně to je i žalobcův případ. Jak bylo výše uvedeno (body 31 a 32), dle obsahu napadeného rozhodnutí žalobce získal profesní způsobilost pro nákladní vozidla toliko na základě pravidelného školení, neboť se na něj vztahovala výjimka dle § 48 odst. 5 zákona o odborné způsobilosti [dle čl. 4 písm. b) směrnice byl osvobozen od povinnosti získat výchozí kvalifikaci]. Lhůta pro absolvování pravidelného školení se tedy řídila čl. 8 odst. 3 směrnice, neboť již dokončil první kurz pravidelného školení. Profesní způsobilost pro autobusy ovšem žalobce získal „standardní“ cestou na základě vstupního školení a zkoušky (získal osvědčení o výchozí kvalifikaci ve smyslu čl. 6 směrnice). Lhůtu k absolvování pravidelného školení je tak třeba posuzovat v režimu čl. 8 odst. 2 směrnice. Výklad zákona, který zastává žalovaný, resp. jenž by počátek lhůty spojoval s okamžikem vydání průkazu osvědčujícího první získanou profesní

způsobilost, by v rozporu se směrnicí obě lhůty vždy sjednotil do jedné se stejným počátkem i koncem.

48. Počátek lhůty pro absolvování pravidelného školení je tedy v případech, kdy se jedná o první pravidelné školení navazující na vstupní školení a zkoušku, třeba odvíjet od vydání průkazu dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti, který osvědčuje profesní způsobilost pro skupinu, o níž žadatel žádá, resp. alespoň pro některou ze skupin ze stejné „řady“ (C nebo D). Takový výklad zachovává řidiči celou lhůtu pro absolvování pravidelného školení pro požadovanou skupinu vozidel a současně plně respektuje, že české i unijní právo rozeznává profesní způsobilost pro nákladní vozidla a pro autobusy, v důsledku čehož lhůta pro každou z nich musí plynout samostatně (a v případech, kdy jde o první pravidelné školení, se i řídí jinými pravidly dle čl. 8 odst. 2 a 3 směrnice).
49. Soud si je vědom toho, že pro adresáty (zejm. řidiče) může být komplikované zjistit přesné datum konce lhůty pro absolvování pravidelného školení za situace, kdy jim bude při získání druhé profesní způsobilosti (nebo i z jiných důvodů – ztráta, odcizení, změna údajů atp.) vydán nový průkaz, v důsledku čehož přijdou o původní průkaz, na němž je uvedeno datum jeho vydání. To je ovšem důsledkem nepřesné transpozice směrnice do českého právního řádu. Směrnice totiž jednak předpokládá vydání samostatného osvědčení o výchozí kvalifikaci pro danou skupinu vozidel, které řidiči zůstane bez ohledu na to, že mu bude příslušný průkaz vyměněn (např. při získání osvědčení o výchozí kvalifikaci pro další skupinu vozidel). Zákon o odborné způsobilosti ovšem osvědčení ztotožňuje přímo s průkazem. Směrnice kromě toho stanoví vydání různých osvědčení pro výchozí kvalifikaci a pro pravidelné školení. Pokud tedy řidič získá výchozí kvalifikaci, je mu o této skutečnosti vydáno specifické osvědčení dle čl. 6 směrnice, od něž lze odvíjet počátek lhůty pro absolvování pravidelného školení dle čl. 8 odst. 2 směrnice. Poté již získává odlišné osvědčení o absolvování pravidelného školení čl. 8 odst. 1, na jehož platnost se váže druhá ze lhůt podle čl. 8 odst. 3 směrnice. Naproti tomu zákon osvědčuje obě skutečnosti (vstupní školení spolu se zkouškou i pravidelné školení) stejným způsobem – průkazem (záznamem) dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti.
50. Žalovaný ve prospěch svého výkladu argumentuje zejména snahou o zajištění shody pětiletých „cyklů“ pravidelného školení pro obě skupiny vozidel. Běh lhůt pro absolvování pravidelného školení lze ale sjednotit i v případě, že se počátky budou různit podle toho, zda jde o profesní způsobilost pro nákladní vozidla, anebo autobusy. Získá-li řidič profesní způsobilost pro jednu skupinu vozidel a později pro druhou, stačí, aby pro první skupinu řádně plnil roční kurzy pravidelného školení. Jakmile splní celý pětiletý „cyklus“, podle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti nebude muset absolvovat další pravidelné školení pro druhou získanou skupinu. Bude tedy moci požádat o vydání průkazu pro obě skupiny, díky čemuž se lhůty pro absolvování dalšího pravidelného školení sjednotí do jedné. Oproti výkladu žalovaného zde navíc nehrozí, že by řidič objektivně nemohl stihnout absolvovat pravidelné školení (alespoň) pro druhou skupinu, nebude-li se účastnit ročních kurzů pravidelného školení pro první skupinu.
51. Lze shrnout, že řidič je podle § 48 odst. 2 zákona o odborné způsobilosti povinen se zúčastnit prvního pravidelného školení navazujícího na vstupní školení podle § 47 zákona o odborné způsobilosti a zkoušku podle § 52b tohoto zákona do pěti let od vydání průkazu profesní způsobilosti řidiče nebo řidičského průkazu se záznamem profesní způsobilosti řidiče ve smyslu § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti. Žádá-li řidič o profesní způsobilost pro některou ze skupin vozidel C1, C1+E, C a C+E, je povinen se zúčastnit prvního

pravidelného školení do pěti let od vydání takového průkazu pro některou z těchto skupin; a obdobně to platí u skupin vozidel D1, D1+E, D a D+E. Lhůta k absolvování pravidelného školení u skupin vozidel C1, C1+E, C a C+E běží samostatně a nezávisle na lhůtě u skupin vozidel D1, D1+E, D a D+E a naopak.

52. Soud zdůrazňuje, že se zabýval pouze skutkovou situací, která odpovídá čl. 8 odst. 2 směrnice, tj. prvním pravidelným školením, které navazuje na získání výchozí kvalifikace (v českých poměrech absolvování vstupního školení dle § 47 a složení zkoušky dle § 52b zákona o odborné způsobilosti). Zejména závěr o tom, že pro počátek a délku lhůty je určující okamžik vydání průkazu dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti (a nikoliv jeho platnost), tedy nelze automaticky vztáhnout na další pravidelná školení (případy upravené v čl. 8 odst. 3 směrnice).
53. V projednávané věci založily správní orgány svá rozhodnutí výhradně na úvaze, že žalobce neabsolvoval pravidelné školení v době *platnosti* záznamu profesní způsobilosti. Ta ovšem není pro posouzení věci vůbec relevantní. Rozhodující je, kdy byl žalobci *vydán* řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti pro některou ze skupin autobusů ve smyslu § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti na základě absolvování vstupního školení a zkoušky a zda žalobce absolvoval pravidelné školení do pěti let od tohoto okamžiku. Touto stěžejní otázkou se správní orgány prakticky nezabývaly. Magistrát ji zcela pominul a žalovaný toliko na str. 4 svého rozhodnutí stručně zmínil, že žalobce nepochybně absolvoval pravidelné školení do konce pátého roku od vydání svého řidičského průkazu, tedy od 11. 10. 2017 do 11. 10. 2022 (což posléze zavrhl jako nepodstatné). Z této kusé úvahy ovšem není zřejmé, zda šlo právě o ten řidičský průkaz, do nějž byla zaznamenána profesní způsobilost pro autobusy dle § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti na základě absolvování vstupního školení a zkoušky (anebo řidičský průkaz vydaný z jiných důvodů). Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a soudu nezbývá, než je zrušit podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
54. Pro úplnost soud dodává, že v řešeném případě není použitelný § 48 odst. 4 zákona o odborné způsobilosti, dle nějž je řidič, který přestal vykonávat své povolání, vrací se k němu a neabsolvoval pravidelné školení předepsaným způsobem podle § 48, povinen zúčastnit se kurzu pravidelného školení. Citované ustanovení teprve navazuje na to, že řidič dříve předepsaným způsobem (zejména ve stanovené lhůtě) neabsolvoval pravidelné školení. Pro tento případ ukládá řidiči zúčastnit se (případně znova) celého pravidelného školení. Přestože tedy žalobce celé pravidelné školení (dle žalovaného opožděně) absolvoval, nemohl se s úspěchem opřít o tuto skutečnost a § 48 odst. 4 zákona o odborné způsobilosti, nýbrž by musel nejprve celé školení absolvovat znova (jak ostatně správně podotkl žalovaný na str. 9 svého rozhodnutí). V opačném případě by byla povinnost dodržet lhůtu k absolvování pravidelného školení dle odst. 2 zcela nadbytečná; a došlo by i k popření shora uvedeného smyslu pravidelného školení (viz výše bod 40).

Užití čl. 2 odst. 3 nařízení 2021/267 nebylo na místě

55. Žalobce dále namítá, že žalovaný opomněl použít čl. 2 odst. 3 nařízení 2021/267.
56. Podle čl. 2 odst. 3 nařízení 2021/267 se platnost vyznačení harmonizovaného kódu Unie 95 stanoveného v příloze I směrnice 2006/126/ES, provedeného příslušnými orgány buď do řidičského průkazu, nebo do průkazu kvalifikace řidiče uvedených v čl. 10 odst. 1 směrnice 2003/59/ES na základě osvědčení odborné způsobilosti uvedeného v odstavci 1

uvedeného článku, považuje za prodlouženou o dobu 10 měsíců od data uvedeného v každém takovém řidičském průkazu nebo průkazu kvalifikace řidiče.

57. Jak již bylo výše uvedeno (viz body 33 a 34), směrnice i její původní „nekodifikovaná“ verze (směrnice 2003/59/ES), na rozdíl od zákona o odborné způsobilosti rozlišuje mezi osvědčením o výchozí kvalifikaci, popř. absolvováním pravidelného školení (viz čl. 6 a čl. 8 odst. 1) a samotným vyznačením harmonizovaného kódu Unie 95 do řidičského průkazu nebo průkazu kvalifikace řidiče. Podle čl. 10 odst. 1 směrnice se totiž harmonizovaný kód vyznačuje (teprve) na základě některého z těchto osvědčení. Je proto třeba rozlišovat i platnost vyznačení harmonizovaného kódu a platnost osvědčení. Jinými slovy, čl. 2 odst. 3 nařízení 2021/267 toliko prodlužuje platnost průkazu profesní způsobilosti, popř. záznamu profesní způsobilosti v řidičském průkazu, díky čemuž může řidič dále řídit vozidla ze skupin, k nimž byl profesně způsobilý. Na samotnou lhůtu k absolvování pravidelného školení to ale nemá žádný vliv. Ta se odvíjí od vydání osvědčení o výchozí kvalifikaci (čl. 8 odst. 2 směrnice), resp. platnosti osvědčení o absolvování pravidelného školení (nikoliv harmonizovaného kódu, čl. 8 odst. 3 směrnice).
58. Uvedený závěr podporuje i systematický výklad nařízení 2021/267. Prodlužování lhůt k absolvování pravidelného školení, včetně platnosti příslušných osvědčení totiž nařízení 2021/267 výslovně upravuje v jiném ustanovení, konkrétně v čl. 2 odst. 2, dle něž *„[l]hůty pro dokončení pravidelného školení držitelů osvědčení odborné způsobilosti, které by při uplatnění článku 2 nařízení (EU) 2020/698 jinak uplynuly nebo měly jinak uplynout mezi 1. září 2020 a 30. června 2021, se považují za prodloužené o šest měsíců nebo do 1. července 2021, podle toho, co nastane později. Osvědčení odborné způsobilosti zůstávají odpovídajícím způsobem v platnosti.“* Opomenutí aplikace tohoto ustanovení nicméně žalobce nenamítá. Soud je přitom při přezkumu napadeného rozhodnutí vázán uplatněnými žalobními body (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Jen nad rámec lze říci, že ani čl. 2 odst. 2 nařízení 2021/267 by žalobci neprospěl. I kdyby lhůta k absolvování pravidelného školení žalobci pro některou skupinu vozidel skončila mezi 1. zářím 2020 a 30. červnem 2021, mohla by se maximálně prodloužit o šest měsíců, tj. do konce roku 2021. Žalobce však dle obsahu správního spisu k žádosti předložil potvrzení o absolvování pravidelného školení, z něž plyne, že posledního kurzu se zúčastnil až 17. 5. 2022, tedy až po uplynutí (hypoteticky) prodloužené lhůty.
59. Druhý žalobní bod je nedůvodný.

Závěr a náklady řízení

60. S ohledem na shora uvedené závěry soud napadené rozhodnutí zrušil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
61. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Zjistí tedy, kdy byl žalobci na základě absolvování vstupního školení a zkoušky vydán řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti pro autobusy (tj. pro některou ze skupin vozidel řady D) ve smyslu § 52c odst. 1 zákona o odborné způsobilosti, a následně posoudí, zda žalobce absolvoval pravidelné školení do pěti let od tohoto okamžiku. V kladném případě (a nebudou-li tomu bránit žádné jiné zákonné překážky), zruší prvostupňové rozhodnutí v části, kterou byla žalobcova žádost zamítnuta ohledně skupin vozidel D1, D1 + E, D a D + E a magistrátu uloží, aby žalobci podle § 52c odst. 1 písm. a) zákona o odborné způsobilosti (namísto rozhodnutí) vydal řidičský průkaz se záznamem profesní způsobilosti pro tyto skupiny.

62. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, náleží mu proto plná náhrada důvodně vynaložených nákladů proti neúspěšnému žalovanému. Náhradu nákladů řízení tvoří: odměna za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a repliky) podle § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif; paušální náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu; a zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty (viz údaje registru plátců DPH, dostupný na <https://ares.gov.cz/>), k nákladům řízení tak patří i náhrada za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % ve výši 2 142 Kč. Náhrada nákladů řízení žalobce tak činí celkem 15 342 Kč. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce (§ 149 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, užitý přiměřeně podle § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. října 2024

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu